МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут права
Кафедра правничої лінгвістики

Затверджено
Науково-методичною радою
Університету,
протокол від 12.09.2024 № 1
Голова НМР _____ І.І. ШЕМЕЛИНЕЦЬ

Робоча програма
навчальної дисципліни
«Методика викладання правничих дисциплін»
для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня
(денної форми навчання)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»
спеціальність 293 «Міжнародне право»
освітня програма «Міжнародне право»
статус дисципліни: обов'язкова

Ірпінь – 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання правничих дисциплін» складена на основі освітньо-наукової програми підготовки фахівців третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 293 «Міжнародне право» затвердженої Вченою радою Університету 29.09.2022 року, протокол № 3.

Укладачі: О. Хмизова, к. пед. н., доцент, доцент кафедри правничої лінгвістики
О. Бодунова, к. ю. н., доцент, доцент кафедри правничої лінгвістики

Гарант ОП Л. Тимченко, д.ю.н., професор, професор кафедри міжнародного права

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою кафедри правничої лінгвістики, протокол від 26.08.2024 року №1

Завідувач кафедри О. Бодунова, к. ю. н., доцент, доцент кафедри правничої лінгвістики

Розглянуто і схвалено Вченою радою Навчально-наукового інституту права, від 27.08.2024 року №1

Голова Вченої ради ННІ права _____ В. Топчій, д.ю.н, професор

Завідувач навчально-методичного відділу _____ І. Качур, к.біол.н., доцент

Реєстраційний №_____

ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ
РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри правничої лінгвістики
від 26.08.2024 р. №1

Лист оновлення та перезатвердження РНПД

Навчальний рік	Дата засідання кафедри–розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП

ЗМІСТ

	Стор.
1. Передмова	4
2. Опис навчальної дисципліни	5
2.1. Компетентності і результати навчання	5
2.2. Пререквізити та постреквізити	6
2.3. Структура навчальної дисципліни	7
2.4. Рейтинг-план	8
3. Програма навчальної дисципліни	9
4. Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти	17
5. Засоби діагностики результатів навчання	20
6. Форми та питання поточного та підсумкового контролю	20
7. Рекомендована література	23
8. Лист моніторингу	25

І. ПЕРЕДМОВА

Ключовими пріоритетами вищої правничої освіти є гармонійне поєднання професійних компетентностей і загальнолюдських цінностей, формування правового мислення і свідомості, розуміння законів і сучасних освітніх тенденцій. Підготовка докторів філософії у галузі міжнародного права об'єднує глибоке теоретичне та спеціальне навчання з формуванням навичок науково-дослідної та педагогічної роботи.

Мета навчальної дисципліни: ознайомлення здобувачів із змістом, формами, методами, методиками і технологіями викладання правничих дисциплін у вищій школі; організацією самостійної і науково-дослідної роботи студентів, контролю та оцінювання їх освітньої діяльності; формування вмінь і навичок використання педагогічних і фахових знань для розв'язання практичних завдань викладання правничих дисциплін у закладах вищої освіти.

Завдання навчальної дисципліни:

- формувати уявлення про методику викладання у вищій школі як науку і навчальну дисципліну;
- розвивати уміння наукового аналізу сучасних методик і технологій викладання і навчання у закладах вищої освіти;
- формувати уміння враховувати психологічні особливості пізнавальної діяльності студентів та застосовувати методи і прийоми її активізації;
- розвивати уміння і навички аналізу навчальних планів підготовки фахівців у галузі міжнародного права, програм правничих дисциплін, навчально-методичних комплексів;
- формувати готовність до впровадження нових технологій навчання;
- розвивати уміння і навички підготовки лекційних, семінарських і практичних занять; розробки завдань для самостійної і науково-дослідницької роботи студентів; їх контролю і оцінки;
- формувати готовність до викладацької діяльності у вищій школі.

Методи навчання: активні й інтерактивні методи компетентнісного навчання, особистісно орієнтованого навчання, змішаного навчання, проблемно-орієнтованого навчання, самонавчання, мікровикладання, навчання на основі досліджень. Викладання проводиться з використанням інтерактивних технологій.

Форми навчання: денна.

Форми організації занять: проведення лекційних, семінарських та практичних занять, індивідуально-консультаційна робота, самостійна робота, проведення комп'ютерного тестування в системі MOODLE ДПУ.

Організація поточного та підсумкового контролю знань: поточний контроль здійснюється шляхом виконання тестових завдань на платформі MOODLE ДПУ; контрольних робіт; усного та письмового опитування. Підсумковий контроль передбачено проводити у формі диференційованого заліку.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Рівень вищої освіти
Галузь знань
Спеціальність ОПП</td><td>Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td></tr>
<tr><td>Кількість кредитів ECTS – 3</td><td>Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)</td><td>Обов'язкова</td></tr>
<tr><td>Модулів – 2</td><td rowspan="4">Галузь знань: 29
«Міжнародні відносини»</td><td>Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>Змістових модулів – 4</td><td>2-й</td></tr>
<tr><td>Загальна кількість годин – 90</td><td>Семестр</td></tr>
<tr><td rowspan="11"></td><td>3-й</td></tr>
<tr><td rowspan="10">Спеціальність 293
«Міжнародне право»
ОНП «Міжнародне право»</td><td>Лекції</td></tr>
<tr><td>10 год.</td></tr>
<tr><td>Практичні / семінарські</td></tr>
<tr><td>10 год. / 10 год.</td></tr>
<tr><td>Лабораторні</td></tr>
<tr><td></td></tr>
<tr><td>Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>58 год.</td></tr>
<tr><td>Індивід.-консультац. робота: 2 год.</td></tr>
<tr><td>Форма семестрового контролю: диференційований залік</td></tr>
</table>

2.1. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ФОРМУВАННЯХ ЯКИХ ЗАБЕЗПЕЧУЄ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Компетентності	Результати навчання
ІК. Здатність розв'язувати комплексні проблеми в сфері професійної діяльності, у тому числі дослідницько-інноваційної, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань у сфері міжнародного права. ЗК 3. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел (доктринальні джерела, нормативна база, судова практика). ЗК 4. Здатність застосовувати методології та методики дослідницької роботи для створення нових системоутворюючих знань. ЗК 7. Здатність вільно користуватися державною та іноземною мовою як засобом наукового спілкування у професійній діяльності та науково-дослідній роботі. ЗК 8. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність з урахуванням	ПРН 2. Демонструвати системний науковий світогляд, знання й розуміння сучасної системи міжнародного права. ПРН 5. Розрізняти особливості методології правознавства і методології міжнародного права та вміти застосовувати їх у дисертаційних дослідженнях. ПРН 6. Знати основні юридичні школи, що склалися у відповідній сфері міжнародно-правових досліджень. ПРН 7. Виявляти нові тенденції розвитку науки міжнародного права і критично оцінювати її потенціал ПРН 9. Використовувати різноманітні джерела правової інформації в науково-дослідній та експертній діяльності (наукові публікації, довідники, бази даних).

сучасного стану, науки міжнародного права, уміння використовувати новітні педагогічні методи та прийоми. ЗК 9. Здатність вільно спілкуватися зі спеціальною та загальною аудиторіями, впроваджувати в теорію та практику наукової діяльності інноваційність, змістовну самостійність, організаційну та академічну та професійну доброчесність, а також усно та письмово обґрунтовувати понятійний апарат, юридичну техніку та наукові ідеї у сфері міжнародного права, володіти засобами вербальної та невербальної ділової комунікації. ФК 1. Здатність здійснювати доктринальне тлумачення міжнародного публічного права; поглиблене розуміння міжнародно-правового регулювання. ФК 2. Знання принципів сучасного міжнародного права та їх забезпечення на універсальному, регіональному та національному рівнях. ФК 3. Вміння застосовувати різноманітні сучасні методи міжнародно-правових наукових досліджень в науковій роботі і професійній діяльності, включаючи міждисциплінарні дослідження. ФК 4. Здатність здійснювати аналіз, узагальнення та оцінку правових позицій Європейського суду з прав людини та інших міжнародних судових установ та інституцій. ФК 7. Здатність до презентації результатів наукових досліджень відповідно до профілю освітньо-наукової підготовки з використанням академічної української та іноземної мови. ФК 8. Здатність здійснювати педагогічну діяльність з навчальних дисциплін відповідно до профілю освітньо-наукової підготовки. ФК 12. Здатність володіти юридичною технікою в сфері міжнародного і європейського права.	ПРН 10. Вміти застосовувати нові цілісні знання у власних наукових дослідженнях та у професійній практиці. ПРН 17. Демонструвати високу педагогічну майстерність, викладати на належному науково-методичному рівні навчальні дисципліни відповідно до профілю освітньо-наукової спеціалізації. ПРН 18. Розроблювати навчальні дисципліни згідно зі стандартом освіти і нормативного змісту підготовки здобувачів освіти різних рівнів із доцільним застосуванням різноманітних методів і методик навчання та оцінювання у відповідності до очікуваних навчальних результатів. ПРН 19. Здійснювати діяльність з впровадження результатів науково-дослідних розробок у систему національного законодавства та практику нормотворчих і правозастосовних органів ПРН 20. Демонструвати принципи академічної доброчесності і високої академічної культури. ПРН 21. Демонструвати здатність до працевлаштування згідно з отриманими компетентностями.

2.2. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ.

Пререквізитом вивчення даної дисципліни є «Філософія правничої науки».
Постреквізитом вивчення даної дисципліни є педагогічна практика.

2.3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Змістові модулі	Кількість годин					
		Лекції (год.)	Семінари (год.)	Практичні заняття (год.)	Інд.-конс. робота під керівництвом викладача (год.)	СРС (год.)	Всього (год.)
МОДУЛЬ І = 1,5 залікового кредиту (45 год.)							
Основні організаційні форми викладання правничих дисциплін у вищій школі							
ЗМ 1. (Теми 1-3) Організаційно-методичні основи викладання правничих дисциплін у вищій школі							
Т.1	Методика підготовки, проведення та аналізу лекцій з правничих дисциплін	2	2	2		8	14
Т.2	Організаційні основи системи вищої освіти в Україні	-	-	-	-	3	3
Т.3	Методичне забезпечення правових дисциплін у ЗВО	-	-	-	-	5	5
ЗМ 2 (Теми 4-6) Семінар, практичне заняття і консультація як форми організації освітньої діяльності студентів у вищій школі							
Т.4	Методика підготовки та проведення семінарських і практичних занять з правничих дисциплін	2	2	2	-	9	15
Т.5	Методика підготовки і проведення консультацій з правничих дисциплін	-	-	-	-	4	4
Т.6	Реалізація виховного потенціалу правничих дисциплін у вищій школі	-	-	-	-	4	4
Всього по модулю:		4	4	4	-	33	45
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)							
МОДУЛЬ ІІ = 1,5 залікового кредиту (45 год.)							
Освітні технології та інновації у викладанні правничих дисциплін у вищій школі							
ЗМ 3 (Теми 7-9) Інновації у викладанні правничих дисциплін у вищій школі							
Т.7	Методика організації самостійної роботи студентів з правничих дисциплін	2	2	2	-	4	10
Т.8	Інновації у методиці викладання правничих дисциплін	2	2	-	-	3	7
Т.9	Активізація процесу вивчення правничих дисциплін	-	-	2	-	3	5
ЗМ 4 (Теми 10-12) Освітні технології у викладанні правничих дисциплін у вищій школі							
Т.10	Освітні технології у викладанні правничих дисциплін	-	2	-	2	6	10
Т.11	Дистанційна технологія викладання правничих дисциплін	-	-	-	-	5	5
Т.12	Методичне забезпечення контролю й оцінювання знань, умінь і навичок студентів з правничих дисциплін	2	-	2	-	4	8

Всього по модулю:	6	6	6	2	25	45
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40хв.)						
Форма підсумкового контролю – диференційований залік						
Усього за навчальною дисципліною	10	10	10	2	58	90

2.4. РЕЙТИНГ-ПЛАН

Години	Тема	Форма заняття та діяльності	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів)
Денна форма навчання				Денна форма навчання
МОДУЛЬ І Основніорганізаційні форми викладання правничих дисциплін у вищій школі				
14	Т 1. Методика підготовки, проведення та аналізу лекцій з правничих дисциплін	Лекція Практичне заняття Семінарське заняття Самостійна робота здобувача	ПРН 2, ПРН 5, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20, ПРН 21	- 2 2 -
3	Т 2. Організаційні основи системи вищої освіти в Україні	Самостійна робота здобувача	ПРН 2; ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20, ПРН 21	2
5	Т 3. Методичне забезпечення правових дисциплін у ЗВО	Самостійна робота здобувача	ПРН 2, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20, ПРН 21	2
15	Т 4. Методика підготовки та проведення семінарських і практичних занять з правничих дисциплін	Лекція Практичне заняття Семінарське заняття Самостійна робота здобувача	ПРН 2, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20, ПРН 21	- 2 2 -
4	Т 5. Методика підготовки і проведення консультацій з правничих дисциплін	Самостійна робота здобувача	ПРН 2, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20, ПРН 21	2
4	Т 6. Реалізація виховного потенціалу правничих дисциплін у вищій школі	Самостійна робота здобувача	ПРН 2, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20, ПРН 21	2
40 хв.	Т 1 – 6	Проміжний модульний контроль 1	ПРН 2, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20, ПРН 21	5
45	Усього за модулем І			21
МОДУЛЬ ІІ Освітні технології та інновації у викладанні правничих дисциплін у вищій школі				
10	Т 7. Методика організації самостійної роботи студентів з правничих дисциплін	Лекція Практичне заняття Семінарське заняття Самостійна робота здобувача	ПРН 2, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20, ПРН 21	- 2 2 -
7	Т 8. Інновації у методиці викладання правничих дисциплін	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота здобувача	ПРН 2, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20, ПРН 21	- 2 -
5	Т 9. Активізація процесу вивчення правничих дисциплін	Практичне заняття Самостійна робота здобувача	ПРН 2, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20, ПРН 21	2 -
10	Т 10. Освітні технології у викладанні правничих дисциплін	Семінарське заняття Самостійна робота здобувача Індивідуально-	ПРН 2, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20, ПРН 21	2 - 5

		консультаційна робота		
5	Т 11. Дистанційна технологія викладання правничих дисциплін	Самостійна робота здобувача	ПРН 2, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20, ПРН 21	2
8	Т 12. Методичне забезпечення контролю й оцінювання знань, умінь і навичок студентів з правничих дисциплін	Практичне заняття Самостійна робота здобувача	ПРН 2, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20, ПРН 21	2
40 хв.	Т 7– 12	Проміжний модульний контроль 2	ПРН 2, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 7, ПРН 9, ПРН 10, ПРН 17, ПРН 18, ПРН 19, ПРН 20, ПРН 21	5
45	Усього за модулем II			24
Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE				5
90	Усього за модулі I+II			50
Підсумковий модульний контроль (диф. залік)				50
90	Усього за курсом			100

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ЗМІСТОВИМИ МОДУЛЯМИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

Організаційно-методичні основи викладання правничих дисциплін у вищій школі

Тема 1. Методика підготовки, проведення та аналізу лекцій з правничих дисциплін

План лекційного заняття

1. Мета і завдання курсу, його структура.
2. Лекція: поняття, функції, принципи.
3. Види лекцій.
4. Методика підготовки лекції.
5. Методика проведення лекції.
6. Методика самоаналізу лекції.

План семінарського заняття «Методика підготовки та проведення лекції у ЗВО»

1. Ви за чи проти лекції у вищій школі? Аргументуйте свою точку зору.
2. Які є види лекцій і чим обумовлений їх вибір?
3. Які функції реалізує лекція як форма організації навчання у вищій школі?
4. Як зацікавити студентів на початку лекції і чому це важливо?
5. Які прийоми допомагають зберегти увагу студентів до змісту лекції?
6. Розкрийте роль та сутність ораторських умінь, спрямованих на забезпечення успішності лекції.

План практичного заняття «Підготовка, проведення, аналіз та оцінка лекційного заняття»

1. Сутність і дидактична мета лекції.
2. Методика підготовки лекційного заняття з правничих дисциплін.
3. Методика проведення лекції.
4. Методика самоаналізу лекції.
5. Мікровикладання.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Дидактичні вимоги до підготовки лекцій з правничих дисциплін.
2. Дидактичні вимоги до проведення лекцій з правничих дисциплін. Приклади підвищення ефективності лекційного викладу навчального матеріалу.
3. Підготуйте план-конспект лекції з правничих дисциплін за поданим зразком (тема за власним вибором).

Перелік питань для самоконтролю

1. Готуючись до лекції, викладач повинен…Продовжіть речення, назвавши послідовність кроків, що включає підготовка викладача до лекції.

2. Назвіть прийоми активізації уваги студентів під час лекції.

3. У чому полягає роль першої лекції з нової навчальної дисципліни? Запропонуйте способи внутрішньої мотивації студентів на першій лекції.

4. Назвіть причини, які знижують рівень сприймання та засвоєння студентами інформації викладача на лекції.

5. Які прийоми допомагають лектору акцентувати увагу під час лекції на головному, істотному?

6. Послідовність яких дій включає уміння викладати інформацію проблемно?

7. Назвіть етапи самоаналізу проведеного лекційного заняття.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1-5]

Допоміжні:[1-3, 9]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [1, 4]

Міжнародні видання: [1, 3, 5]

Монографії: [1, 3]

Тема 2. Організаційні основи системи вищої освіти в Україні

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Структура вищої правничої освіти.
2. Завдання, права та обов'язки вищого закладу освіти.
3. Сутність ступеневої освіти в Україні.
4. Характеристика освітньо-кваліфікаційних рівнів.
5. Зміст освіти. Складові та цикли освітньої підготовки.

Перелік питань для самоконтролю

1. Визначте мету і завдання вищої освіти.
2. Якими, на вашу думку, є основні завдання вищого закладу освіти?
3. Складові та цикли освітньої підготовки.
4. Характеристика освітньо-кваліфікаційних рівнів.
5. Характеристика навчальних планів різних типів вищих закладів освіти.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1-5]

Допоміжні:[1-4, 6, 9]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [1-5]

Міжнародні видання: [1, 3, 4]

Монографії: [1-5]

Тема 3. Методичне забезпечення правових дисциплін у ЗВО

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Компетентнісний підхід у вищій освіті. Порівняльний аналіз знаннєвого та компетентнісного підходів до освітнього процесу.
2. Методичне забезпечення навчальних дисциплін у ЗВО.
3. Нормативні документи програмно-методичного забезпечення спеціальності 293 «Міжнародне право».
4. Навчально-методичний комплекс дисципліни.

Перелік питань для самоконтролю

1. Визначте сутність компетентнісного підходу до вивчення правничих дисциплін.
2. Охарактеризуйте методичне забезпечення навчальних дисциплін у ЗВО.
3. Проаналізуйте нормативні документи програмно-методичного забезпечення в освіті.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1-5]

Допоміжні:[1-4, 9]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [1, 4, 6]

Міжнародні видання: [1, 3, 4]

Монографії: [1-3, 5]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

Семінар, практичне заняття і консультація як форми організації освітньої діяльності студентів у вищій школі

Тема 4. Методика підготовки та проведення семінарських і практичних занять з правничих дисциплін

План лекційного заняття

1. Семінар і практичне заняття як форми навчального процесу.
2. Види семінару.
3. Основні вимоги до підготовки і проведення семінару з правничих дисциплін.
4. Основні вимоги до підготовки і проведення практичного заняття з правничих дисциплін.

План семінарського заняття «Підготовка, проведення, аналіз та оцінка семінарського заняття у ЗВО»

1. Дайте визначення поняття «семінарське заняття». , З'ясуйте дидактичні завдання семінарських занять у вищій школі.
2. Охарактеризуйте функції семінарів.
3. Назвіть основні види семінарських занять відповідно до завдань і змісту у вищій школі.
4. Охарактеризуйте різновиди семінарів за методикою проведення.
5. Розкрийте алгоритм підготовки викладача до семінарськрго заняття.
6. Вкажіть етапи підготовки студентів до семінару.
7. Назвіть критерії оцінки ефективності семінарських занять.

План практичного заняття «Підготовка, проведення, аналіз та оцінка практичного заняття у ЗВО»

1. Дидактичні цілі та функції практичних занять
2. Традиційні та інноваційні практичні заняття у вищій школі.
3. Використання на практичних заняттях сучасних інноваційних технологій.
4. Фактори, що сприяють виникненню та формуванню інтересу студентів до змісту практичних занять.
5. Лабораторні заняття та їх методичне забезпечення.
6. Комп'ютерний практикум.
7. Мікровикладання.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. На основі змісту теми визначіть та сформулюйте критерії оцінювання ефективності практичних занять.
2. Які поради ви дали б викладачам вищих навчальних закладів щодо підвищення коефіцієнта корисної дії практичного заняття?
3. Дайте пропозиції щодо поліпшення внутрішньої мотивації студентів до підготовки до практичного заняття.
4. Сформулюйте два проблемних запитання до теми «Методика проведення практичних занять у вищому навчальному закладі» на основі викладеного вище змісту цієї теми.
5. Запропонуйте два-три прийоми активізації уваги студентів та розвитку їх пізнавальної активності на практичному занятті.
6. Розробіть план практичного заняття (тема за власним вибором).
7. У чому, на вашу думку, полягає демократизм проведення семінарських занять?
8. Назвіть структурні елементи семінарського заняття.
9. Лабораторні заняття та їх методичне забезпечення. Інструкція.
10. Комп'ютерний практикум.

Перелік питань для самоконтролю

1. Продовжіть речення.

• З тією метою, щоб практичні заняттях у вищі школі приносили студенту реальну практичну допомогу, їх необхідно звільнити від ...

• На практичних заняттях у вищі школі значно підвищиться мотивація студентів, якщо викладач буде ...

• В мене ідея щодо проведення практичних занять з правничих дисциплін...
2. Яка дидактична мета семінарських та практичних занять?
3. Як активізувати увагу студентів під час занять?
4. В чому полягає підготовка викладача до семінарських (практичних) занять?
5. Висвітліть технологію і методику організації та проведення просемінарів.
6. Розкрийте особливості власне семінарів.
7. Поясніть технологію і методику проведення спецсемінарів.
8. Вкажіть переваги та недоліки семінарів як форм організації навчання у вищій школі.
9. Лабораторні заняття та їх методичне забезпечення.
10. Комп'ютерний практикум.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1-5]
Допоміжні:[1-3,7-9]
Інформаційні ресурси в Інтернеті: [1, 4]
Міжнародні видання: [1-3]
Монографії: [1, 3]

Тема 5. Методика підготовки і проведення консультацій з правничих дисциплін

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Консультація: поняття, види.
2. Дидактичні вимоги до підготовки консультацій з правничих дисциплін.
3. Дидактичні вимоги до проведення консультацій з правничих дисциплін.

Перелік питань для самоконтролю

1. Дайте визначення поняття «консультація». З'ясуйте дидактичні завдання консультацій у вищій школі.
2. Охарактеризуйте функції консультацій.
3. Назвіть основні види консультацій.
5. Дидактичні вимоги до підготовки консультацій з правничих дисциплін.
6. Дидактичні вимоги до проведення консультацій з правничих дисциплін.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1-5]
Допоміжні:[1-3, 8, 9]
Інформаційні ресурси в Інтернеті: [1, 4, 6]
Міжнародні видання: [1, 3]
Монографії: [1, 3, 4]

Тема 6. Реалізація виховного потенціалу правничих дисциплін у вищій школі

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Назвіть спільні та відмінні риси між поняттями «навчальна діяльність» і «виховна діяльність».
2. Обґрунтуйте значення реалізації виховної функції навчального процесу у вищій школі.
3. Розкрийте сутність та значення прийомів виховного впливу у професійній діяльності викладача вищої школи.

Перелік питань для самоконтролю

1. Дайте визначення поняття «виховання».
2. Охарактеризуйте функції виховання у вищій школі.
3. З'ясуйте виховні завдання правничих дисциплін у вищій школі.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1-5]
Допоміжні:[1-4, 8, 9]
Інформаційні ресурси в Інтернеті: [1, 4, 6]
Міжнародні видання: [1, 3]
Монографії: [1, 3, 4]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

Інновації у викладанні правничих дисциплін у вищій школі

Тема 7. Методика організації самостійної роботи студентів з правничих дисциплін

План лекційного заняття

1. Самостійна робота студентів з правничих дисциплін.
2. Функції самостійної роботи.
3. Класифікація самостійної роботи студентів.
4. Система навчально-методичних засобів організації і контролю самостійної роботи студентів.

План семінарського заняття «Організація самостійної пізнавальної діяльності студентів»

1. Які з педагогічних або методичних проблем розв'язує організація самостійної пізнавальної діяльності студента (учня)?
2. Від яких факторів (умов) залежить ефективність організації самостійної роботи студента?
3. Як здійснюється вибір дидактичних і розвивальних завдань для СРС у процесі викладанні правничих дисциплін? Які типи завдань є основою цього вибору?
4. У чому полягає специфіка завдань самостійної роботи для розвитку спеціальних умінь і навичок у студентів-юристів?
5. Науково-дослідницька робота студентів у закладі вищої освіти.

План практичного заняття «Зміст і типи завдань для самостійної роботи з правничих дисциплін»

1. Самостійна робота студентів з правничих дисциплін: мета, завдання, функції та види.
2. Вибір дидактичних і розвивальних завдань для СРС у процесі викладанні правничих дисциплін.
3. Завдання самостійної роботи для розвитку спеціальних умінь і навичок у студентів-юристів.
4. Підготуйте 1 завдання для самостійної роботи студентів-юристів спрямоване на розвиток спеціальних умінь і навичок майбутнього фахівця (тема за власним вибором).
5. Мікровикладання.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Сутність та особливості самостійної роботи здобувачів освіти у ЗВО.
2. Психолого-педагогічні умови ефективної самостійної роботи здобувачів освіти.
3. Самостійна робота здобувачів освіти під час різних форм освітньої діяльності.
4. Прийоми самостійного опрацювання літературних джерел.
5. Науково-дослідницька робота студентів у закладі вищої освіти.

Перелік питань для самоконтролю

1. Самостійна робота як складова процесу самоосвіти і самореалізації студентів.
2. Мета, види та зміст самостійної роботи студентів у вищий школі.
3. Аудиторна та позааудиторна самостійна робота студентів.
4. Вимоги до самостійної роботи.
5. Умови ефективності самостійної роботи студентів.
6. Як здійснюється контроль виконання СРС?
7. Які прийоми опрацювання літературних джерел вам відомі?
8. Як можна використовувати комп'ютерні технології для самостійної роботи?

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1-5]

Допоміжні:[1,3-5, 9]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [1, 4, 6]

Міжнародні видання: [1-3]

Монографії: [1-3]

Тема 8. Інновації у методиці викладання правничих дисциплін

План лекційного заняття

1. Інновації в освіті.

2. Закони перебігу інноваційних процесів.
3. Критерії оцінки якості інновації.
4. Стратегії організації навчально-виховного процесу у ЗВО.
5. Приклади інновацій у методиці викладання правничих дисциплін.

План семінарського заняття «Інноваційність та стереотипізація кейс-методу у методиці викладання правничих дисциплін у ЗВО»

1. Кейс-метод як інструмент професійно-діяльнісного навчання.
2. Класифікації кейсів.
3. Принципи підготовки кейсів.
4. Підготовка і проведення заняття із використанням кейс-методу.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Написати есе на одну з двох тем: «Суть інноваційних методик викладання правничих дисциплін у ЗВО» або «Інноваційні методи, які є найбільш ефективними у діяльності викладача».
2. Систематизація наукових підходів до вивчення кейс-методу.
3. Модель складного кейсу.
4. Модель кейсу в умовах обмеження часу та великої кількості мікрогруп.
5. Модель комплексного кейсу за великої аудиторії.
6. Метод інциденту.

Перелік питань для самоконтролю

1. Що являють собою освітні інновації?
2. У чому суть інноваційних методик викладання у ЗВО?
3. Які інноваційні методи є найбільш ефективними у викладацькій діяльності?
4. Моделі кейсів у викладанні правничих дисциплін.
5. Принципи підготовки кейсів.
6. Підготовка і проведення заняття із використанням кейс-методу.
7. Метод інциденту.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1-5]
Допоміжні:[1-4, 8, 9]
Інформаційні ресурси в Інтернеті: [5,6]
Міжнародні видання: [1, 3, 4]
Монографії: [1-3]

Тема 9. Активізація процесу вивчення правничих дисциплін

План практичного заняття

1. Активні й інтерактивні методи навчання.
2. Методи і прийоми викладання правових термінів.
3. Приклади інноваційних методів у методиці викладання правничих дисциплін.
4. Мікровикладання.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Сутність та класифікації методів навчання.
2. Проаналізуйте відомі класифікації методів навчання (за джерелом знань, за етапом навчання, за способом педагогічного керівництва, за логікою навчання, за дидактичними цілями, за характером пізнавальної діяльності).
3. Складіть карту-схему «Методи навчання і викладання правничих дисциплін».

Перелік питань для самоконтролю

1. Обґрунтуйте принципи активного й інтерактивного навчання.
2. Загальна характеристика провідних активних методів навчання.
3. Загальна характеристика провідних інтерактивних методів навчання.
4. Методи викладання правових термінів.
5. Прийоми викладання правових термінів.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1-5]
Допоміжні:[3, 4, 9]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [4, 6]
Міжнародні видання: [1-3]
Монографії: [1, 3]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 4
Освітні технології у викладанні правничих дисциплін у вищій школі

Тема 10. Освітні технології у викладанні правничих дисциплін

План практичного заняття

1. Суть і структура освітніх технологій.
2. Принципи, що лежать в основі нових технологій навчання.
3. Особистісно-орієнтована педагогічна технологія.
4. Технологія розвиваючого навчання і навчання як дослідження.
5. Кредитна і рейтингова технології навчання.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Поясніть сутність наукових термінів: технологія; освітня технологія; педагогічна технологія; технологія навчання.
2. Проаналізуйте відомі підходи до класифікації технологій.
3. Дайте обґрунтовану відповідь на запитання «Чи можна технологію інтегрувати в традиційне семінарське заняття?».
4. Проведіть порівняльний аналіз варіантів РСО.
5. За десятибальною системою зробіть ранжування умов, ознак, від яких залежить інноваційний потенціал вищого навчального закладу.

План індивідуально-консультаційної роботи

1. Нові технології навчання.
2. Технологія розвиваючого навчання і навчання як дослідження.
3. Технологія формування творчої особистості.
4. Технологія проблемного навчання.
5. Технологія контекстного навчання.
6. Рейтингова технологія навчання.
7. Кредитна технологія навчання.
8. Ігрові технології навчання

Перелік питань для самоконтролю

1. Дайте визначення понять: освітня технологія, педагогічна технологія.
2. Розкрийте структуру і принципи, що лежать в основі нових технологій навчання.
3. Сформулюйте основні положення особистісно-орієнтованої педагогічної технології.
4. Розкрийте основні положення технологій розвиваючого навчання і навчання як дослідження.
5. Сформулюйте основні положення технології формування творчої особистості.
6. Розкрийте основні положення і правила реалізації технології проблемного навчання.
7. Розкрийте сутність технології контекстного навчання.
8. Сформулюйте цілі і завдання рейтингової технології навчання.
9. Розкрийте призначення і сутність кредитної технології навчання.
10. Сформулюйте основні ознаки різних ігрових технологій навчання.
11. Розкрийте основні психолого-педагогічні принципи побудови ділової гри.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1-5]
Допоміжні: [4, 6, 7, 9]
Інформаційні ресурси в Інтернеті: [4, 6]
Міжнародні видання: [2-4]
Монографії: [1-4]

Тема 11. Дистанційна технологія викладання правничих дисциплін

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Сутність і принципи дистанційного навчання.
2. Переваги і недоліки дистанційного навчання.
3. Технологія змішаного навчання.
4. Моделі змішаного навчання.
5. Технологія створення мультимедіа курсу.

Перелік питань для самоконтролю

1. Обґрунтуйте дидактичні принципи дистанційного навчання.
2. Розкрийте сутність технології дистанційного навчання.
3. Розкрийте сутність змішаного навчання.
4. Програма впровадження в навчальний процес змішаного навчання.
5. Обґрунтуйте дидактичні вимоги до електронних навчальних засобів.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1-5]

Допоміжні:[4, 6, 9]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [4, 6]

Міжнародні видання: [2-4]

Монографії: [1-5]

Тема 12. Методичне забезпечення контролю й оцінювання знань, умінь і навичок студентів з правничих дисциплін

План лекційного заняття

1. Контроль та оцінка знань.
2. Критерії оцінки знань, умінь та навичок студентів з правничих дисциплін.
3. Види, функції і форми контролю.
4. Організація складання іспитів і заліків.

План семінарського заняття «Контроль та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти»

1. Назвіть і поясніть сутність основних функцій оцінювання навчальної діяльності.
2. Дайте характеристику основним методам перевірки й оцінювання знань студентів.
3. Яким із методів перевірки й оцінювання знань ви надаєте перевагу?
4. Охарактеризуйте основні види оцінювання знань у вищій школі.
5. У чому сутність тестової перевірки і оцінювання знань студентів? Назвіть переваги та недоліки цього методу.
6. Розкрийте технологію підготовки і проведення екзаменів у вищій школі.
7. У чому сутність методики проведення заліків у вищій школі?
8. Якби ректором були ви, якій системі аналізу й оцінювання навчальної діяльності студентів надали б перевагу? Чому?

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Яке місце займає аналіз і оцінювання знань студентів з погляду логіки навчального процесу?
2. В чому полягає сутність та особливості контролю та оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти у ЗВО?
3. Які види та форми контролю та оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти застосовують у ЗВО?
4. Які методи контролю та оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти використовують під час різних етапів навчальних занять?
5. Як оцінити навчальні досягнення здобувачів освіти під час інтерактивної форми навчання?

Перелік питань для самоконтролю

1. Контроль в освітньому процесі закладів вищої освіти.
2. Мета та принципи контролю.
3. Види контролю навчальних досягнень здобувачів освіти (вхідний, поточний, рубіжний, підсумковий)..
4. Змістовий та підсумковий модульний контроль навчальних досягнень здобувачів освіти.

5. Форми (індивідуальна, групова, фронтальна, комбінована, взаємоконтроль, самоконтроль, колоквіуми, заліки, іспити), методи (усні, письмові, графічні, практичні, програмовані, тестові) та прийоми педагогічного контролю.

Рекомендовані літературні джерела:

Основні: [1-5]

Допоміжні:[3, 7-9]

Інформаційні ресурси в Інтернеті: [4, 6]

Міжнародні видання: [1, 3]

Монографії: [1-4]

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, представлено в табл. 4.1.

Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення семінарського (практичного заняття) у вигляді опитування в тому числі за темами і питаннями, які виносяться на самостійну роботу (критерії оцінювання – табл. 4.2.) і написання контрольної роботи (табл. 4.3.).

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, включає обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання MOODLE (максимально до 5 балів).

Таблиця 4.1

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Методика викладання правничих дисциплін»

Модулі	Модуль 1						Контрольна робота №1 – 5 балів	Диференційований залік – 50 балів	Загальна оцінка з курсу - 100 балів= 50 балів+50 балів (диференційований залік)
Загальна кількість балів за модулем №1	Модуль 1 - (21 бал)								
Теми	Т.1	Т.2	Т.3	Т.4	Т.5	Т.6			
Відповідь на семінарському (практичному) занятті	4	2	2	4	2	2			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських (практичних) занять та написання контрольної роботи								
Модулі	Модуль 2						Контрольна робота №2 – 5 балів		
Загальна кількість балів за модулем №2	Модуль 2 - (29 балів)								
Теми	Т.7	Т.8	Т.9	Т.10	Т.11	Т.12			
Відповідь на семінарському (практичному) занятті	4	2	2	2	2	2			
Самостійна робота	Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських (практичних) занять та написання контрольної роботи								
Індивідуальна робота	5								
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE	5								

Таблиця 4.2

Шкала оцінювання роботи здобувачів на семінарських (практичних) заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
0,5-1	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання контрольних робіт.

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться у письмовій формі та кожна з яких оцінюється від 0 до 5 балів для денної форми навчання.

Таблиця 4.3

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	3
Тестовий блок	2
Всього	5

Таблиця 4.4

Критерії оцінювання відповіді на теоретичне питання

Критерії оцінювання	Кількість балів
Здобувач у повному обсязі дав відповіді на всі теоретичні питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію, належним чином обґрунтовував свої думки та зробив узагальнені підсумки.	3
Здобувач в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.	1,5-2,5
Здобувач дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання	0,5-1,5
Здобувач дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі	0

Таблиця 4.5

Критерії оцінювання тестового блоку

Критерії оцінювання	Кількість балів
Здобувач зробив правильно всі тестові завдання.	2
Здобувач зробив правильно половину тестових завдань	0,5-1,5
Здобувач зробив не правильно всі тестові завдання.	0

Критерії оцінювання індивідуальної роботи.

Індивідуальна робота проводиться у формі написання есе (або реферату) та презентації і оцінюється від 0 до 5 балів для денної форми навчання.

Таблиця 4.6

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
5	Послідовність, логічність написання есе (реферату), наявність виокремлених з різних джерел основних положень, які структурно об'єднані, проаналізовані та узагальнені висновками; підготовка презентації.
2,5-4,5	Послідовність, логічність написання есе (реферату), але без презентації.
0	Не написано есе (реферат), не зроблено презентацію.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та диференційованого заліку (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі диференційованого заліку.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку (табл.4.7):

Таблиця 4.7

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами й критеріями оцінювання:

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
					Диференційований залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	Відмінно
80-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	достатній (конструктивно-варіативний)	Добре
70-79	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність, виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок		
60-69	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти	середній (репродуктивний)	Задовільно

			помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.		
50-59	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	Низький (рецептивно-продуктивний)	Незадовільно
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів		

Неформальна освіта

Таблиця 4.8

Шкала та критерії перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача (до 25% обсягу контактних годин дисципліни)

Кількість балів	Форма заняття та діяльності	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для здобуття результату
5/5	Індивідуальна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом 15 годин (0,5 кредиту ECTS) або більше.	Масові онлайн курси https://www.dpu.edu.ua /osvita/neformalnainformalna-osvita
2/2	Практичне заняття	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату за темою заняття обсягом 2 години або більше.	Масові онлайн курси на платформі EdERA, Прометеус тощо, лекції на платформі Ukraine Global Faculty (UGF).
0		Відсутній результат або результат не відповідає тематиці дисципліни.	

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

- диференційований залік;
- комп'ютерне тестування на платформі MOODLE ДПУ;
- стандартизовані тести;
- написання есе (підготовка реферату);
- презентація;
- інші види індивідуальних та групових завдань;
- контрольна робота;
- усні та письмові відповіді на семінарських (практичних) заняттях.

6. ФОРМИ ТА ПИТАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється шляхом виконання тестових завдань на платформі MOODLE ДПУ; контрольних робіт; усного та письмового опитування. Підсумковий контроль проводиться у формі диференційованого заліку.

Перелік питань поточного і підсумкового контролю

1. «Методика викладання правничих дисциплін у вищій школі» як наука і навчальна дисципліна.
2. Місце і роль «Методики викладання правничих дисциплін у вищій школі» в системі підготовки доктора філософії зі спеціальності 293 «Міжнародне право». Міждисциплінарні зв'язки курсу.
3. Сучасні підходи до організації навчання правничих дисциплін у вищій школі: особистісно орієнтований, компетентнісний, діяльнісний, аксіологічний.
4. Принципи викладання правничих дисциплін у закладах вищої освіти.
5. Індивідуальна освітня траєкторія здобувача вищої освіти: поняття та роль викладача в її побудові.
6. Регулювання і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Графік освітнього процесу. Навчальний план. Робочий навчальний план. Програма навчальної дисципліни. Робоча програма дисципліни.
7. Навчально-методичний комплекс дисципліни (НМК).
8. Види діяльності викладача правничих дисциплін у вищій школі: наукова, навчальна, методична, організаційна. Планування і нормування праці викладача у вищій школі.
9. Лекція як форма викладання правничих дисциплін у вищій школі: поняття та класифікація.
10. Переваги і недоліки лекції як форми навчання.
11. Структура лекції з правничих дисциплін.
12. Етапи підготовки викладача до лекції.
13. Текст лекції: вимоги до написання (розробки).
14. Методика проведення лекції з правничих дисциплін.
15. Прийоми активізації уваги студентів під час лекції.
16. Методика аналізу (самоаналізу) лекції.
17. Семінарське заняття як форма навчання правничих дисциплін у вищій школі: поняття, роль у навчально-виховному процесі, функції.
18. Види семінарських занять з правничих дисциплін у вищій школі.
19. Алгоритм підготовки викладача до семінарського заняття.
20. Обумовленість виду семінарського заняття метою, змістом навчального матеріалу та рівнем підготовки студентів.
21. Методично-дидактичні умови організації та проведення семінарського заняття.
22. Методика аналізу (самоаналізу) семінарського заняття.
23. Практичне заняття як форма навчання правничих дисциплін у вищій школі.
24. Дидактичні цілі та функції практичних занять з правничих дисциплін у вищій школі.
25. Використання на практичних заняттях з правничих дисциплін сучасних інноваційних технологій.
26. Самостійна робота як форма навчання правничих дисциплін у вищій школі: поняття, значення, види.
27. Психолого-педагогічні умови організації ефективної самостійної роботи здобувачів освіти.
28. Самостійна робота здобувачів освіти під час різних форм освітньої діяльності.
29. Специфіка організації самостійної роботи з джерелами права та іншими джерелами навчальної (наукової) інформації.
30. Вибір дидактичних і розвивальних завдань для самостійної роботи студентів у процесі викладанні правничих дисциплін.
31. Вибір завдань самостійної роботи для розвитку спеціальних умінь і навичок у студентів.
32. Наукова (науково-дослідницька) робота студентів у процесі вивчення правничих дисциплін у вищій школі: поняття та значення.
33. Місце науково-дослідницької діяльності студентів у структурі їх самостійної роботи.
34. Виховні завдання правничих дисциплін у вищій школі.

35. Сутність та значення прийомів виховного впливу у професійній діяльності викладача вищої школи.
36. Консультація з правничих дисциплін: поняття, види.
37. Дидактичні вимоги до підготовки консультацій з правничих дисциплін.
38. Дидактичні вимоги до проведення консультацій з правничих дисциплін.
39. Форми навчальної роботи студентів: види (індивідуальна, колективна, парна, групова) та методично-дидактичні умови їх організації.
40. Організація викладання правничих дисциплін у дистанційному форматі.
41. Методи навчання правничих дисциплін: поняття та класифікація.
42. Словесні методи викладання правничих дисциплін: поняття, види, методично-дидактичні умови використання.
43. Методичні прийоми роботи з джерелами правової інформації.
44. Методика роботи з нормативно-правовими актами.
45. Наочність у навчанні правничих дисциплін: поняття і види.
46. Активні й інтерактивні методи навчання правничих дисциплін у вищій школі.
47. Методи і прийоми викладання правових термінів.
48. Проблемне навчання правничих дисциплін у вищій школі: поняття та організація.
49. Інновації в освіті. Критерії оцінки якості інновації.
50. Приклади інновацій у методиці викладання правничих дисциплін.
51. Методика кейсів. Моделі кейсів.
52. Підготовка і проведення заняття із використанням кейс-методу.
53. Ігрові технології навчання: дидактична гра (рольова, ділова); ігрова ситуація; ігровий прийом.
54. Інтерактивні технології навчання.
55. Структура і принципи нових технологій навчання.
56. Основні положення особистісно-орієнтованої педагогічної технології.
57. Основні положення технологій розвиваючого навчання і навчання як дослідження.
58. Основні положення технології формування творчої особистості.
59. Основні положення і правила реалізації технології проблемного навчання.
60. Основні положення технології контекстного навчання.
61. Основні положення рейтингової технології навчання.
62. Основні положення кредитної технології навчання.
63. Основні положення технології змішаного навчання.
64. Дискусія: поняття, методика організації та проведення, види.
65. Контроль навчальних досягнень студентів: поняття, мета, значення.
66. Перевірка, оцінювання та результати (оцінка й облік) як складники контролю.
67. Принципи контролю.
68. Завдання та функції контролю навчальних досягнень студентів.
69. Рівні та критерії оцінювання навчальних досягнень студентів.
70. Класифікація контролю. Види контролю залежно від місця (етапу) у процесі навчання: попередній, поточний, періодичний, підсумковий, заключний.
71. Методично-дидактичні умови організації та проведення різних видів контролю.
72. Види контролю за способом організації: індивідуальний, фронтальний, парний, груповий.
73. Види контролю за суб'єктом: зовнішній, взаємоконтроль, самоконтроль.
74. Види контролю за способом передачі і відтворення інформації: усний, письмовий.
75. Усне опитування: поняття, види.
76. Письмова форма контролю: поняття, види. Термінологічний диктант. Контрольні (тематичні) роботи.
77. Тестування як технологія контролю навчальних досягнень студентів: переваги і недоліки, методично-дидактичні умови організації та проведення.
78. Методика підготовки і проведення екзаменів у вищій школі.
79. Методика підготовки і проведення заліків у вищій школі.
80. Методика підготовки і проведення державних іспитів (захисту дипломних проєктів).

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА:

Основна:

1. Вдовічен В.А. Методика викладання правничих дисциплін : навчально-методичний посібник / Вдовічен В.А., Вдовічена Л.І., Меленко О.В. – Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2022. 144 с.
2. Гніденко М.П. Сучасна методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / Гніденко М.П., Вишнівський В.В. – Київ: ДУТ, 2019. 127 с.
3. Кайдалова Л. Г. Методика викладання у вищій школі : метод. рек. до практичних занять для здобувачів вищої освіти / Л. Г. Кайдалова, Н. В. Науменко. – Х. : НФаУ, 2021. 46 с.
4. Каплінський В.В. Методика викладання у вищій школі : навчальний посібник / В.В. Каплінський – Київ: ЦУЛ, 2019. 224 с.
5. Якимова Л.П. Методика викладання фахових дисциплін у ЗВО: опорний конспект лекцій у схемах і таблицях : навчальний посібник / Л.П. Якимова – Чернівці : Технодрук, 2019. 177 с

Допоміжна:

1. Данильян О. Г. Методологія наукових досліджень : підручник. 2-ге вид., переробл. і допов. / Данильян О. Г., Дзьобань О.П. – Харків: Право, 2023. 488 с.
2. Креч Т. В. Педагогіка вищої школи : навчальний посібник / Т. В. Креч – Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2017. 144 с.
3. Методика вирішення юридичних задач (казусів): теоретичні та практичні аспекти / Шлоер Б.П., Поєдинок В., Лукач І.В. та ін.; за заг. ред. Р. С. Мельника. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2020. 160 с.
4. Методичні вказівки до вивчення навчальної дисципліни «Практикум з педагогіки вищої школи» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки денної та заочної форми навчання / уклад.: О. Г. Коркішко, А. В. Коркішко. – Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2020. 64 с
5. Методологія інформаційних систем та баз даних: теоретичний і практичний підходи : навч. посібник / уклад. Ю.О. Ушенко, М.Л. Ковальчук, М.С. Гавриляк, А.Л. Негрич. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 240 с.
6. Мухіна Г. В. Педагогіка та психологія вищої школи: навчально-методичний посібник / Г. В. Мухіна. – Київ : ВД «Дакор», 2020. – 178 с.
7. Навчально-методичне забезпечення освітніх компонентів: довідник для пед. та наук.-пед. працівників / уклад. Н. М. Савельєва. – Полтава: ПНПУ імені В.Г.Короленка, 2017. 80 с.
8. Прищак М. Д. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій / М. Д. Прищак, О. Б. Залюбівська. – Вінниця : ВНТУ, 2019. – 150 с.
9. Хлистік М. А. Зміст поняття «інноваційні методи навчання у сфері викладання правничих дисциплін» // Академічні студії. Серія «Педагогіка», 2021, т. 1, вип. 3, с. 141 – 147. DOI: 10.52726/as.pedagogy/2021.3.1.21.

Інформаційні ресурси Інтернет:

1. Методика підготовки та проведення лекцій у національній академії внутрішніх справ. Методичні рекомендації / За редакцією С.М. Моісеєва. Ел.видання. URL: https://okop.naiau.kiev.ua/assets/files/npa-navs/MetRec_lekc.pdf
2. Офіційний вебпортал Міністерства науки і освіти України URL: https://mon.gov.ua/ua
3. Офіційний вебпортал парламенту України. Законодавство України URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index

4. Педагогіка вищої школи [Електронний ресурс] : підручник / В. П. Головенкін ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – 2-ге вид., переробл. і доповн. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 290 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/29032/3/Higher_School_Pedagogy_2019.pdf
5. Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти від 11.07.2019. № 977. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-19#Text
6. Теорія і методика викладання в вищій школі. Конспект лекцій з навчальної дисципліни [Електронний ресурс]: навч. посіб. для підготовки докторів філософії очної форми навчання, КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: І. О. Казак. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 116 с URL: https://cpsm.kpi.ua/Doc/pysh_lek_phd.pdf

Міжнародні видання:

1. Joyner, David A. Teaching at Scale, Improving Access, Outcomes, and Impact Through Digital Instruction Routledge. 2022. 294 p.
2. Kaplan, A. Higher Education at the Crossroads of Disruption: The University of the 21st Century. Merald Publishing Limited. 2021.155 p.
3. Sinche, Melanie V. Next Gen PhD. A Guide to Career Paths in Science. Harvard University Press. 2018. 272 p.
4. Smith, P. Free Range Learning in the Digital Age: The Emerging Revolution in College, Career, and Education. SelectBooks, 2018. 240 p.
5. Wieman, C. Improving How Universities Teach Science. Lessons from the Science Education Initiative, Harvard University Press. 2017. 288 p.

Монографії:

1. Аналіз стану та основні підходи з оцінювання якості надання освітніх послуг закладами вищої освіти України : монографія / за ред. С. Л. Лондара ; ДНУ «Інститут освітньої аналітики». Київ, 2021. 160 с.
2. Інформація, інновації, інтелектуальна власність та їх захист в Україні: досвід пізнання, проблеми розуміння та шляхи їх вирішення : монографія / за заг. ред. С. Г. Гордієнка. – Київ: Юрінком Інтер, 2023. 772 с.
3. Правнича наука та законодавство України: європейський вектор розвитку в умовах воєнного стану : монографія / редкол.: В. А. Журавель (співголова), Н. С. Кузнєцова (співголова), О.М. Бандурка та ін. – Харків: Право, 2023. 902 с.
4. Тихомиров О. О. Права людини: інформаційний вимір : монографія. / О. О. Тихомиров – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. 304 с.
5. Удосконалення фінансування системи освіти України як передумова успішного реформування : монографія / за ред. С. Л. Лондара ; ДНУ «Інститут освітньої аналітики». Київ, 2021. 274 с.

8. ЛИСТ МОНІТОРИНГУ

Навчальний рік	Дата засідання кафедри –розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП

РЕЦЕНЗІЯ
на робочу програму навчальної дисципліни
«Методика викладання правничих дисциплін»
для підготовки здобувачів вищої освіти третього
(освітньо-наукового) рівня
(денної форми навчання)
галузі знань 29 «Міжнародні відносини»
спеціальності 293 «Міжнародне право»
освітня програма «Міжнародне право»

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання правничих дисциплін» складена на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 293 «Міжнародне право» затвердженої Вченою радою Університету 29 вересня 2022 року, протокол №3.

Робоча програма визначає мету та завдання навчальної дисципліни, методи та форми навчання; містить опис навчальної дисципліни, перелік компетентностей та результатів навчання, формування яких забезпечує вивчення дисципліни. Структура навчальної дисципліни розкриває назви змістових модулів і тем, а також кількість годин, що даються на їх вивчення.

Окремо висвітлено критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти та розподіл балів з навчальної дисципліни.

В робочій програмі надано перелік питань до поточного та підсумкового контролю та список рекомендованої літературі, що сприятиме набуттю здобувачами вищої освіти відповідних знань і навичок, передбачених освітньою програмою.

Проаналізувавши надану на рецензування робочу програму навчальної дисципліни «Методика викладання правничих дисциплін», підготовлену к.лед.н., доцентом, доцентом кафедри правничої лінгвістики Хмизовою О.В. та к. ю. н., доцентом, доцентом кафедри правничої лінгвістики Бодуновою О.М., можемо констатувати, що вона відповідає вимогам, що ставляться до такого виду навчально-методичної документації та може використовуватися в освітньому процесі для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня освітньої програми «Міжнародне право».

к.ю.н., доцент, в.о.заступника з
наукової роботи ННІ економічної безпеки
та митної справи **Т.П.Яцик**

РЕЦЕНЗІЯ
на робочу програму навчальної дисципліни
«Методика викладання правничих дисциплін»
для підготовки здобувачів вищої освіти третього
(освітньо-наукового) рівня
(денної форми навчання)
галузі знань 29 «Міжнародні відносини»
спеціальності 293 «Міжнародне право»
освітня програма «Міжнародне право»

Робоча програма навчальної дисципліни «Методика викладання правничих дисциплін» (укладачі О. В. Хмизова, к. пед. н., доцент, доцент кафедри правничої лінгвістики та О. М. Бодунова, к. ю. н., доцент, доцент кафедри правничої лінгвістики) розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 293 «Міжнародне право» затвердженої Вченою радою Університету 29 вересня 2022 року, протокол №3.

Враховуючи те, що підготовка докторів філософії у галузі знань 29 «Міжнародні відносини» об'єднує глибоке теоретичне та спеціальне навчання з формуванням навичок науково-дослідної та педагогічної роботи, визначеною метою розробленої програми навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів із змістом, формами, методами, методиками і технологіями викладання правничих дисциплін у вищій школі; організацією самостійної і науково-дослідної роботи здобувачів, контролю та оцінювання їх навчальної діяльності; формування вмінь і навичок використання педагогічних і фахових знань для розв'язання практичних завдань викладання правничих дисциплін у закладах вищої освіти.

В робочій програмі визначені компетентності, формулювання яких забезпечує вивчення дисципліни, програмні результати навчання, охарактеризовано зміст навчальної дисципліни за змістовими модулями, висвітлені критерії та засоби оцінювання, надані переліки питань до поточного та підсумкового контролю.

Програма містить список рекомендованої літератури, що сприятиме набуттю здобувачами вищої освіти відповідних знань і навичок, передбачених освітньо-професійною програмою.

Таким чином, надана на рецензування робоча програма відповідає вимогам, що ставляться до такого виду навчально-методичного забезпечення та може бути рекомендована до використання в освітньому процесі.

старший викладач
кафедри правничої лінгвістики **Г. В. Дубова**